Publicat pe (https://www.bnm.md)

05.10.2016

Despre garanțiile Guvernului convertite în datorie publică

Despre garanție

Care este esența garanției acordate de Guvern și scopul acesteia ?

În conformitate cu Articolul 18 (3) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.95, Banca Națională a Moldovei poate acorda băncilor credite de urgență pe termen scurt, în vederea asigurării stabilității sistemului financiar, în situații de criză financiară sistemică sau de pericol al apariției acesteia, definite astfel de organul național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice. Creditele respective urmează a fi garantate cu garanții de stat sau valori mobiliare emise de guvern.

Când și cum a fost acordată garanția ?

În temeiul Legii cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat, și în baza deciziilor Comitetului Național de Stabilitate Financiară, Guvernul a acceptat propunerea Comitetului de a emite garanții pentru creditele de urgență acordate de către BNM în vederea asigurării stabilității sistemului financiar. Astfel, la 13 noiembrie 2014 a fost emisă garanția în sumă de până la 9 500 mil. lei și, respectiv, la 30 martie 2015 - garanția în sumă de până la 5 340 mil. lei. Conform condițiilor garanțiilor menționate, garanțiile de stat urmau să fie substituite cu valori mobiliare de stat emise de Ministerul Finanțelor.

Cum a fost utilizată garanția ?

Garanția de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 a fost emisă de Ministerul Finanțelor pentru creditele de urgență în sumă de până la 9 500 mil. lei. Garanția nominalizată se referă la liniile de credit de urgență deschise de Banca Națională pentru 3 bănci în sumă totală de 9 434.5 mil.lei (suma creditelor valorificate constituie 9 326.7 mil. lei), după cum urmează:

- Banca de Economii S.A. - 5 273.2 mil. lei (valorificat integral);
- BC „BANCA SOCIALĂ" S.A. - 2 807.8 mil. lei (valorificat în sumă de 2 700.0 mil. lei);
- BC "UNIBANK" S.A. - 1 353.5 mil. lei (valorificat integral).

Garanția de stat nr.101 din 1 aprilie 2015 a fost emisă de Ministerul Finanțelor pentru garantarea creditelor de urgență în sumă de până la 5 340 mil. lei. Garanția nominalizată se referă la liniile de credit de urgență deschise de Banca Națională pentru 3 bănci în sumă totală de 4 970.0 mil.lei (suma creditelor valorificate constituie 4 795.0 mil. lei), după cum urmează:

- - Banca de Economii S.A. - 4 000.0 mil. lei (valorificat integral);
- - BC "UNIBANK" S.A - 970.0 mil. lei (valorificat în sumă de 795.0 mil. lei).

Despre creditele de urgență ale BNM

Care a fost scopul creditelor de urgență ?

Creditele de urgență au fost acordate pentru a se evita ajungerea în stare de insolvabilitate necontrolată a celor trei bănci în dificultate. Luând în considerație importanța sistemică a Băncii de Economii, insolvabilitatea acesteia ar fi putut duce la perturbarea gravă a condițiilor pieței, la crearea unei stări de panică generalizată și de contagiere a altor bănci, punând în pericol stabilitatea sistemului financiar național pe ansamblu.

Care a fost sursa banilor pentru creditele de urgență ?

Creditele de urgență acordate de BNM au reprezentat o emisiune monetară directă.

De ce dobânda creditelor de urgență a fost doar de 0.1% ?

Rata dobânzii la creditele de urgență de 0.1 la sută anual a fost stabilită luând în considerație capacitățile limitate de deservire a creditelor de către băncile în dificultate. Aplicarea unei rate a dobânzii mai mari urma să diminueze mijloacele disponibile ale băncilor pentru stingerea obligațiunilor față de creditori. De asemenea, o valoare mai mare a dobânzilor ar fi majorat și mai mult sumele ce urmează a fi recuperate din băncile respective.
Despre convertirea garanției în datorie publică

De ce este necesară convertirea garanției ?

În cazul în care suma emisiunii monetare din care s-au achitat creditele de urgență nu ar fi fost acoperită prin active (de exemplu, valori mobiliare de stat), suma respectivă urma să fie trecută la pierderi ale Băncii Naționale a Moldovei. Ca urmare a acestei operațiuni, fondul general de rezervă al BNM ar fi înregistrat un nivel negativ de aproximativ 12 miliarde lei. De asemenea, atât valoarea capitalului statutar, cât și cea a activelor nete ale Băncii Naționale ar fi fost negative.

Decapitalizarea unei bănci centrale poate avea un șir de consecințe foarte grave, printre care menționăm:

- Compromiterea credibilității băncii centrale. Diminuarea activelor nete ale băncii centrale, comparativ cu obligațiunile monetare, afectează negativ credibilitatea băncii, creând reticență pentru deținerea activelor financiare emise/garantate de banca centrală, inclusiv pentru moneda națională.
- Periclitarea independenței financiare și instituționale. Decapitalizarea va impune banca centrală să-și ajusteze activitățile operaționale, cu scopul identificării surselor adiționale de finanțare a cheltuielilor și formare a profitului, ceea ce poate avea efecte negative asupra bunei funcționări a băncii centrale ca instituție și asupra independenței financiare și instituționale a acesteia față de organele centrale de stat.
- Reținerea finanțărilor externe din partea partenerilor externi de dezvoltare, donatorilor și organizațiilor financiare internaționale. În cazul unei bănci centrale cu o independență scăzută, partenerii externi vor fi mai reticenți în extinderea finanțărilor în Republica Moldova, și anume până la soluționarea capitalizării băncii centrale.
- Incapacitatea derulării unei politici monetare adecvate. Astfel, capitalizarea suficientă constituie baza financiară a implementării unei politici monetare eficiente. Incapacitatea derulării unei politici monetare adecvate urmează să se răsfrângă negativ asupra atingerii obiectivului fundamental de menținere a stabilității prețurilor, propulsând, totodată,așteptările inflaționiste.

Ce s-ar fi întâmplat, dacă Guvernul nu ar fi executat această garanție ?

În cazul, dacă din diverse motive Guvernul nu ar putea îndeplini obligațiunile luate la acordarea garanției, ar trebui să se anunțe default-ul tehnic (incapacitate de plată) al statului la garanția respectivă. Acesta ar fi un semnal foarte îngrijorător pentru partenerii de dezvoltare, investitorii străini și populație, creând dubii privind capacitatea și intenția Republicii Moldova de a-și onora obligațiunile financiare, și ar putea duce la sistarea sau suspendarea mai multor finanțări și investiții, scăderea ratingului de țară și înrăutățirea condițiilor de atragere a finanțărilor interne și externe pe viitor.

În același timp, aceasta ar duce și la necesitatea recapitalizării Băncii Naționale din contul Guvernului. Conform Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei (art. 19), capitalul statutar al BNM reprezintă suma capitalului autorizat și a fondului general de rezervă. Capitalul statutar este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire și/sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale.

În cazul în care la finele anului financiar soldul fondului general de rezervă ar fi devenit debitor, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor ar fi trebuit sa contribuie la majorarea capitalului prin emiterea valorilor mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru acoperirea soldului debitor.

Emiterea și transferarea către Banca Națională a contribuției de capital în valori mobiliare de stat ar fi avut loc în mod eșalonat, anual, în părți egale, în decurs de 5 ani după anul înregistrării soldului debitor al fondului general de rezervă.

În cazul decapitalizării Băncii Naționale, Ministerul Finanțelor ar trebui, conform art.19 al Legii cu privire la BNM, să emită valori mobiliare de stat pentru acoperirea soldului debitor al Fondului general de rezerva al BNM în sumă totală de circa 12 miliarde de lei. Emisiunea ar urma să fie efectuată în mod eșalonat, câte 2,4 miliarde lei anual pe parcursul anilor 2017-2021, la rata estimativă a dobânzii de piață de 7,85% (conform ultimei licitații din 04.10.2016). În aceste condiții, conform estimărilor, cheltuielile aferente deservirii datoriei de stat interne pentru valorile mobiliare emise vor constitui circa 2,5 miliarde lei pentru întreaga perioada 2017-2021, iar pentru anii ulteriori, în cazul în care VMS emise nu vor fi răscumpărate, cheltuielile anuale vor constitui circa 940 mil. lei/an până la răscumpărarea de către Ministerul Finanțelor a valorilor mobiliare emise în acest scop.

Despre Legea aprobată de Guvern

Ce sumă este prevăzută de lege ?

Ministerul Finanțelor a emis și a transmis Băncii Naționale obligațiuni de stat în sumă integrală de 13 341 200 000 de lei. Aceasta constituie suma creditelor de urgență acordate de BNM pentru "Banca de Economii" S.A., BC "Banca Socială" S.A. și BC"Unibank" S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii obligațiunilor de stat. Suma tranșelor anuale de rambursare este superioară față de suma prevăzută de lege din cauza că include efectul inflației de 5% (vezi următoarea întrebare). În termeni reali, raportată la prețurile de astăzi, suma rămâne neschimbata - la 13 341 200 000 de lei.

De ce a fost stabilită dobânda de 5% ?

Rata de 5.0 la sută anual a fost aplicată în baza faptului că la momentul de față Banca Națională a Moldovei promovează un regim de țintire a inflației la un nivel de 5.0 la sută anual. Aceasta permite ca suma achitată în termen reali să rămână neschimbată, iar Banca Națională a Moldovei să evite pierderi suplimentare legate de deprecierea datoriei (la fel, în termeni reali). În cazul unei dobânzi medii mai joase de 5.0 la sută,

dobânda în termeni reali ar fi fost negativă, însemnând astfel creditarea directă de către BNM a Guvernului, fapt interzis de lege și de standardele internaționale.

În câți ani urmează a fi achitată suma respectivă ?

În cel mult 25 ani, având în vedere faptul că aceasta este cea mai mare termen de scadență al obligațiunilor de stat emise. De menționat însă că Ministerul Finanțelor are dreptul de a răscumpăra anticipat obligațiunile de stat înainte de data scadenței acestora. Pentru răscumpărarea anticipată a obligațiunilor de stat, vor fi selectate obligațiunile cu cea mai mare scadență reziduală.

Durata de 25 de ani a fost stabilită urmărindu-se echilibrul între presiunea anuală suplimentară care poate fi suportată de bugetul de stat și în același timp stingerea cât mai rapid posibil a acestor obligații.

Tag-uri
granții [1]
obligatiuni de stat [2]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/despre-garantiile-guvernului-convertite-datorie-publica

Legături conexe:

[1] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=granții [2] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=obligatiuni de stat